

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

ערש"ק
כ"א אייר תש"פ
פרשת בהר בחוקותי
מפטירין: ה' עוזי (ירמיה ט"ז)

עלון מס' 251

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	19:14	20:06	21:00
תל אביב	19:12	20:04	20:57
חיפה	19:15	20:07	21:00
באר שבע	19:12	20:04	20:57

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הליכות עולם

מרן הראשון לצינן

הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בבית"ד העליון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב דביר פרץ שליט"א
עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

הלכות ברכת הגומל

החייבים בברכת הגומל. גדר חבוש. גדר חולה. ברכת הגומל לחולי הקורונה, חולי עיניים, ולמי שעבר ניתוח. להיכנס לספק סכנה להציל חבירו מודאי סכנה. תרומת כליה, וקרנית העין. תרומת אברים. על מה השמחה בל"ג לעומר. עליה לצינן רשב"י בל"ג לעומר. השתטחות על קברי הצדיקים. מנהג החלאקה

ברכת הגומל

א. בגמרא מסכת ברכות (נד:) אמר רב יהודה אמר רב, ארבעה צריכים להודות - דהיינו לברך ברכת הגומל - יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא. והטעם הוא משום שלכולם היה צד של סכנה. וכן פסקו הרמב"ם (פ"י מהלכות ברכות ה"ח) והטור ומרן השלחן ערוך (סימן ריט סעיף א). הטור נתן סימן לדבר, "וכל החיים יודוך סלה", "חיים" ראשי תיבות חולה, יסורים - שהיה בבית האסורים, ים, מדבר. הפרישה (סק"ב) כתב באופן שונה, חבוש, יסורים - חולה, ים, מדבר.

גדר חבוש

ב. המגן אברהם (סימן ריט סק"א) כתב, שהחויב לברך הגומל הוא על מי שנכנס לספק סכנה, ולכן חבוש בבית האסורים דוקא אם הוא נידון למוות על עסקי נפשות וניצל מברך הגומל, אבל אם העלים מיסים או גנב

1 בגמרא שם למדו את כל הארבעה הללו מהמזמור בתהלים (פרק קז) שנאמר בהם "יודו לה' חסדו", יורדי הים דכתיב "יורדי הים באניות וגו' המה ראו מעשי ה'", ואומר "ועמד רוח סערה יעלו שמים ירדו תהומות", ואומר "יחוגו וינועו כשכור", ואומר "ויצעקו אל ה' בצר להם ומצוקותיהם יוציאם", ואומר "יקם סערה לדממה", ואומר "וישמחו כי ישתקו", ואומר "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם". הולכי מדברות דכתיב "תענו במדבר בשימון דרך עיר מושב לא מצאו ויצעקו אל ה' ויריכם בדרך ישרה, יודו לה' חסדו". מי שחלה ונתרפא דכתיב "ואילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו כל אכל תתעב נפשם" וגו' - כי החולים לא מרגישים את טעם האוכל - "ויצעקו אל ה' בצר להם" וגו', "שלח דברו וירפאם" וגו', "יודו לה' חסדו". מי שהיה חבוש בבית האסורים דכתיב: "וישבי חשך וצלמות" וגו', "כי המרו אמרי אל" וגו', ואומר "ויכנע בעמל לבם" וגו', ואומר "ויצעקו אל ה' בצר להם", ואומר "ויציאם מחשך וצלמות" וגו', ואומר "יודו לה' חסדו".

השבוע זכות עלון "בית מדרן" מוקדש ל: יוסף בן רחל רפו"ש במהרה!

לכל המעוניין שזכות עלון "בית מדרן" יוקדש עבורו להצלתה ולרפואתה שלמה או להבדיל לעילוי נשמתה חייגו: *5290

"עשה לך רב והסתלק מהספק"

בכל שאלה, רבני אגודת 'בית מדרן' נמצאים פה בשבילך!

24 שעות ביממה ברצף

5293 * שלוחה 1

- תוכן העניינים:
- עמ' 5-1 השיעור השבועי מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - עמ' 6 פרשת בהר בחוקותי הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - עמ' 6 בעקבות רבותינו רבי עזרא עטייה זצוק"ל
 - עמ' 7 מאור ישראל הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - עמ' 7 הלכות לשון הרע הרב אברהם דניאל שליט"א
 - עמ' 8 לחיות עם האמונה הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
 - עמ' 8 אתגרים בחינוך הרב אברהם ברזילאי שליט"א
 - עמ' 8 נפלאות הבריאה מיתוסים על פרות

אנשים הנמצאים בבידוד יכולים להתפלל תפילות במניין בשידור ישיר לפרטים: להתקשר למוקד הליכות 'בית מדרן' *5293 שלוחה 16

לתשומת לב! עקב המצב, העלון יצא רק במייל ולא בדפוס

ידי חובה. ומכל מקום מי שנמצא במעצר בתחנת המשטרה כמה ימים עד שחוקרים אותו, נראה שלא צריך לברך הגומל. גם הראשון לציון הגאון הרב אליהו בקשי דורון זצ"ל בספרו בנין אב (ה"א סי' ו) כתב על כך תשובה ארוכה, וכך מסקנתו.

גדר חולה

ג. חולה שנתרפא כל שעלה למיטה וירד צריך לברך הגומל, ואפילו אם חלה בחולי שאין בו סכנה, כך מנהגנו הספרדים כדעת מרן השלחן ערוך (סימן ר"ט סעיף ח). ולכן אדם שנפצע בתאונת דרכים אפילו שקיבל רק מכה חיצונית, אם נפל למשכב ועבר טיפולים ויש לו גבס, כשיקום ויבריא יברך הגומל. אמרו בגמרא מסכת שבת (לכ.), חש בראשו, יהי דומה בעיניו כמי שנתנהו בקולר, עלה למטה ונפל, יהי דומה בעיניו כמו שהעלוהו לגרדום לידון, לכן כיון שנפל החולה למשכב, לא יודעים מה יהיה איתו, כמה פעמים חולה נפל למשכב ולא היתה סכנה, ולבסוף המחלה התגברה ובא לידי סכנה. וכל שכן מי שהיה חולה בכל גופו וכיוצא בזה שמחללים עליו את השבת על ידי גוי, כשיתרפא יברך הגומל, וכמו שכתב הרדב"ז ח"ג (סימן תקעב). אבל אם לא נפל למשכב, אלא היה לו קצת כאבי ראש או כאבי בטן, או קלקול קיבה, לא יברך הגומל, כי כל האחרונים הסכימו שכדי לברך הגומל צריך לכל הפחות שיעלה למיטה וירד. כך כתבו המאמר מרדכי (סימן ר"ט סק"ט), ובשו"ת שדה הארץ ח"ג (האו"ח סימן ז) ועיקרי הד"ט (סימן י אות כד).

שיעור זמן החולי

ד. כתב מרן בשלחן ערוך (סימן ר"ט סעיף ח): בכל חולי צריך לברך, אפילו אינו חולי של סכנה ולא מכה של חלל, אלא כל שעלה למטה וירד, מפני שדומה כמי שהעלוהו לגרדום לידון. עכ"ל. משמע שכדי להתחייב בברכת הגומל לא מחייב שהיה חולה שלושה ימים, אלא אפילו היה חולה יום אחד או חצי יום, היה לו חום ושכב ולקח כדורים, כאשר מתרפא מברך הגומל. אמנם ה"ז (ס"ק ה) כתב שמברך רק אם היה חולה שלושה ימים לכל הפחות. כנראה ה"ז כתב כן לפי מנהג האשכנזים ההולכים כפסק הרמ"א, שרק אם יש חשש סכנה - כמו הנגיף האחרון 'קורונה' - כשיבריא יברך הגומל, אבל כבר ביארנו שלדעת מרן השלחן ערוך גם ללא סכנה מברך, והוא הדין שגם בפחות משלושה ימים מברך. וכבר הטור כתב שכך מנהג הספרדים. וכן מוכח מספר אהל מועד (דצ"ו סעי' ב) - שהוא אחד מהראשונים, וכן כתב המשנה ברורה (בביא"ה סד"ה ג) בדעת מרן השלחן ערוך, וכן פסק רבי יעקב סופר בספרו כף החיים (ס"ק מו). הפלא, שרבינו יוסף חיים בספרו בן איש חי (פרשת עקב סעיף ו) כתב שלא נקרא חולה אלא אם כן נפל למיטה שלושה ימים. וכנראה סמך על ה"ז. אבל האמת שלדעת מרן השלחן ערוך גם בפחות משלושה ימים מברך, ומאחר שמצינו לאחד מהראשונים וכמה מגדולי האחרונים שכתבו כך, וכך המנהג כמו שהעיד החיד"א, אם כן מדוע לחוש לדברי ה"ז?! בשו"ת וישב אברהם (האו"ח סימן כא) כתב בשם אביו רבי משה כלפון הכהן? בעל שו"ת שואל ונשאל כמנהג פשוט, שגם אם חלה בחולי קטן כל שעלה למטה והבריא יברך הגומל, ואפילו לא חלה שלושה ימים. גם לדברי הבן איש חי, אם חלה חולי שיש בו חשש סכנה מברך הגומל אפילו לא חלה שלושה ימים, כפי שכתב כן הביאור הלכה (שם) גם למנהג בני אשכנז. אבל בלאו הכי לא פוסקים הלכה כדעת הבן איש חי בזה, ולכן מי שהיה חולה ונתרפא אפילו יום או חצי יום, כל שעלה למיטה וירד צריך לברך הגומל.

חולי הקורונה

ה. החולים שנדבקו במגיפת ה'קורונה', בדרך כלל היו להם תסמינים של חום גבוה וכאבי ראש ויכלו להגיע לידי סכנה ח"ו, נכון שיש חולים שלא הגיעו לידי סכנה ולא היה להם חום גבוה, כגון מי ששמר על עצמו ושתה הרבה תה חם, אבל יכלו להגיע, וכבר קרו מקרים שלפתי המצב החמיר³, לכן גם חולה קורונה שלא

2 רבי משה כלפון נפטר ב"ח טבת שנת תש"י בגיל 76, היה ראב"ד בג'רבא, וכתב הרבה ספרים.

3 בארץ כבר נפטרו מאתים וארבעים איש ה'ירחם, בנייהם תלמידי חכמים צדיקים וחסידיים, אדמו"רים גדולים וראשי ישיבות, ובראשם הראשון לציון הרב בקשי דורון זצ"ל, ובחוף לארץ מתו כבר אלפים ורבות, ודאי היו צדיקים גדולים ובאו לכפר על הדור, אנחנו לא יודעים חשבונות שמים, מדוע דרך רשעים צלחה ולמה מהם מתים פחות, וכבר משה רבינו ע"ה שאל את הקדוש ברוך הוא: היודיעני נא את דרכך (שמות לג, ג), מדוע צדיק רוע לו, רשע וטוב לו (ברכות ז). לעתיד לבא הכל יהיה ברור.

היה לו חום, לוקח שבועיים או שלשה שבועות עד שנרפא לגמרי, ובינתיים אסור לו לצאת כדי שלא ידביק אחרים, כשיבריא ויצא יברך הגומל כשיעלה לספר תורה, או בין עולה לעולה.

חולי עיניים

ו. בשיעור הקודם (אות ג) הזכרנו בחטף מה שדן הרב שדה הארץ⁴ (ה"ג סימן י) על השאלה במי שהיה חולה בעיניו ונתרפא, וכתב שראה את מנהג העולם שלא לברך ברכת הגומל, ותמה שהרי חולי בעין הוא מסוכן, כמבואר בגמרא (ע"ז כה): שהעיניים תלויות בלב, וגם בשלחן ערוך (סימן שכח סעיף ט) מבואר שעל חולה בעיניו מחללים את השבת. וכתב שמצא סעד למנהג ממה שכתב הגהות מיימוניות (פ"י מהלכות ברכות ה"ח) בשם רבינו יוסף, שהחייב לברך הגומל הוא בנפל למשכב דוקא, וכך דעת מרן השלחן ערוך להלכה שאין לברך כל שלא עלה למיטה, ולכן חולה עיניים אפילו שיש בו קצת סכנה, לא מברך מכיון שלא נפל למשכב. כך הליץ השדה הארץ על המנהג. אבל האמת, שמה שמרן כתב בשלחן ערוך "כל שעלה למיטה" לא בא למעט אלא בא להוסיף, כלומר שהעולה למיטה אפילו אין בו סכנה כשיבריא יברך הגומל, אבל אם יש בו סכנה לא צריך להגיע לכך שעלה למיטה, ופשוט שגם אם לא עלה למיטה יברך הגומל. וכך צריך להסביר גם בדעת רבינו יוסף. לכן להלכה, חולה עיניים באופן המבואר בשלחן ערוך (סימן שכח סעיף ט), אפילו אם לא עלה למיטה צריך לברך הגומל כשיתרפא. דין דומה יש בשלחן ערוך (סימן ר"ט סעיף ז) שעל דרך פחות מפרסה - 72 דקות - אין לברך הגומל, אבל אם הוא מקום מוחזק בסכנה ביותר - כגון שיש שם שודדים או מחבלים וכן כבישים מסוכנים ביהודה ושומרון - אפילו בפחות מפרסה מברך הגומל. והוא הדין לגבי חולה עיניים, שכיון שיש חשש סכנה אפילו לא עלה למיטה מברך הגומל. הבן איש חי (פרשת עקב אות ט) כתב דבר פלא, מי שחלה בעיניו ונתרפא, היה בדין לברך, אבל לא נהגו, ולכן יברך בלי שם ומלכות. ומדוע התחשב במנהג זה שהוא נגד הדין. וגם הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א (הובא בספר תודת חיים עמ' יז) נשאל בזה, והשיב שלא נהגו לברך, מפני שהמציאות מוכיחה שלא באים לידי סכנה. אבל להלכה מי שהיה חולה בעיניו יברך הגומל.

עבר ניתוח

ז. הציץ אליעזר⁵ ח"ב (סימן יח) כתב, דהגם שבאמצעים הרפואיים שנתחדשו היום הסכנה פחותה, מכל מקום אנו עדים על מקרים מסויימים שבהם לא ניצל המנותח, או מחמת חולשת הגוף, או מחמת זיהום שקיבל בבית החולים, או שהרופא טעה באיזה דבר, ולכן ברור הדבר שהמנותח הוא בגדר סכנה, ובהניצלו צריך לברך הגומל בשם ומלכות. וכן מי שהיה לו שבר ועבר ניתוח, או עבר ניתוח טחורים, כשיתרפא יברך הגומל. וכן מי שעבר ניתוח כליה, לא רק מי שתרמו לו כליה שהיה בסכנת מוות, כשהשתילו לו כליה והבריא יברך הגומל, אלא גם התורם כליה להציל את החולה כליות, שמוציאים לו כליה אחת על ידי ניתוח, כיון שעלה למיטה יברך הגומל.

הסתלק מן הספק

ח. בעצם הדבר של תרומת כליה, אדם בריא יש לו שתי כליות, אבל יכול לחיות עם כליה אחת, ורוצה לתרום כליה לטובת מישהו חולה כליות שהוא בסכנה, אך התורם שעובר ניתוח בהרדמה לכאורה מכניס עצמו לספק סכנה, גם בעצם הניתוח, וכן שאם מחר או מחרתיים יהיה גם הוא חולה יכול ח"ו להסתכן, ולכן יש מרבני זמננו שאוסרים לתרום כליה. עצם הדין אם רשאי להכניס עצמו לספק סכנה כדי להציל את חבירו מודאי סכנה, שנוי במחלוקת הפוסקים, מרן הבית

4 הוא הגאון רבי אברהם מיוחס, נולד לפני 304 שנים, אחיו של הראשון לציון בעל פרי האדמה, ואחיו הרב פרי האדמה כותב עליו (בהקדמה לשדה הארץ על התורה). איש שהכל בו, בנגלה ובנסתר, קדוש מרחם, פרוש מכל ענייני העולם הזה. היה שקדן עצום. מסכן, בגיל ארבעים חלה בעיניו ונסתמא, ובהקדמתו תיאר כמה צער היה לו מהדבר הזה, ונפטר צעיר בגיל חמישים, אבל הספר שלו חשוב מאוד, אמנם יש הרבה שלא מכירים את הספר הזה, אבל מספרו רואים את גדלותו, יש שם הסכמות מגדולי הדור ההוא, רבי דוד פארוו בעל ספר מכתם לדוד, אחיו הרב פרי האדמה, ומהר"ט אלגאזי.

5 הרב אליעזר יהודה ולדינברג, היה כתבן גדול וחבר שו"ת ציץ אליעזר כ"ב כרכים, ולפני למעלה מ-55 שנה ישב יחד עם מרן בבית הדין, בצעירותו הוא היה מקורב לרב הראשי הרב הרצוג, ושימש כראש לשכתו. הרב חיים דוד הלוי - לימים רבה של תל אביב - היה ראש הלשכה של הרב הראשי הרב עוזיאל, תראו אלו מוכיחים גדולים היו, גדול שימושה יותר מלימודה.

העלון להצלחתם של: לזי בת טלי נועה והילדים להצלחה, לעני - עיישה עליה בת סעדיה חיה, נווה בן אורה - לזוג הגון, מיכאל בן אולגה ואירנה בת לידיה לורע בר קיימא, אורה בת פרחח - בריאות והצלחה בטסט, אברהם בן לולו-הצלחה וכל הישועות, אסתר בת בה - הצלחה וכל הישועות, לולו בת שמחה - הצלחה וכל הישועות.

יוסף (ח"מ ס' תכו) הביא מה שכתב ההגהות מיימוניות (ד"ק פ"א מהל' רוצח ה"ד) בשם הירושלמי, שחייב אדם להכניס עצמו בספק סכנה כדי להציל חבריו מודאי סכנה. והבית יוסף מסביר הטעם, שהודאי דוחה את הספק. היכן הירושלמי שהביא ההגהות מיימוניות? כוונתו למה שמבואר בירושלמי בתרומות (סוף פרק ח), מעשה ברבי אמי שתפסוהו ליסטים ובקשו להורגו, נודע הדבר לחכמי בית המדרש, אמר רבי יונתן 'כרך המת בסדינו, כלומר שאנחנו לא יכולים לעשות כלום כדי להצילו, אבל ריש לקיש לא הסכים, אמר או אני הורג את הלסטים או אני נהרג, יצא אליהם והחל להאבק עמם, וכשראו אותו כמה הוא גיבור חיל, נסו והניחו לרבי אמי. רואים שריש לקיש הכניס עצמו לספק סכנה כדי להציל את רבי אמי שהיה בודאי סכנה. בשו"ת חות יאיר (סימן קמז) - היה לפני כ-300 שנה - הביא את דברי הירושלמי להלכה, וסייעו מהתלמוד בבלי (ב"מ סב). גם הגאון רבי חיים דוד אבולעפייא בשו"ת נשמת חיים (בחלק הדרושים ד"א ע"א וע"ב) כתב, שאדם צריך להכניס עצמו בספק בסכנה ולהציל חבריו מודאי סכנה. אולם הסמ"ע (סימן תכו סק"ב) העיר, שהראשונים - הר"ף הרמב"ם והרא"ש - ומרן והרמ"א השמיטו דין זה. וכנראה סברו שהתלמוד שלנו חולק על הירושלמי בזה, ואסור לאדם להכניס עצמו לספק סכנה להציל חבריו מודאי סכנה, חייך קודמים. אלא שמצינו כמה מקומות שמרן לא הביא דין בשלחן ערוך, וסמך על מה שכתב בבית יוסף.

ראיה ממסכת סנהדרין

ט. במסכת סנהדרין (עג). תניא, מניין לרואה את חבריו טובע בנהר, או היה גוררתו, או לסטים באים עליו, שהוא חייב להציל, תלמוד לומר לא תעמוד על דם רעך. והקשו בגמרא, למה צריך פסוק מיוחד ללמוד שצריך להציל את חבריו, הרי כבר לגבי השבת אבידה כתוב 'והשבותו לו' למרות שכבר נאמר 'השב תשיבם לאחיק', ללמד גם על השבת גופו, שאם גופו של חברו נמצא בסכנה ועלול גופו להיאבד, עליך להציל אותו, ואם כן מדוע צריך גם את הפסוק לא תעמוד על דם רעך? ותירצו, אם היה לנו רק את הפסוק 'והשבותו לו', הייתי אומר אם הרואה את הטובע יודע לשחות ויכול להצילו הנה מה טוב, וכן אם הרואה את החטוף ביד הליסטים גיבור חיל ויכול להבריח אותם, כיון שיש לו אפשרות להציל יציל, אבל אם לא יכול להציל בעצמו אלא רק על ידי שיזעיק אחרים וישלם להם כסף, הייתי אומר שלא מחויב להוציא ממון כדי להציל את חבריו, בא הפסוק 'לא תעמוד על דם רעך' ללמד שגם אם צריך לשלם כסף ישלם ויציל את חבריו. ולכאורה מדוע העמידו אוקימתא דחוקה כזו, ולא אמרו רבותא טפי, שהפסוק 'לא תעמוד על דם רעך' בא ללמדנו שצריך להיכנס לספק סכנה כדי להציל את חבריו מודאי סכנה? משמע שלפי התלמוד שלנו אין להיכנס לספק סכנה, ולא כהירושלמי. ולכן הר"ף הרמב"ם והרא"ש ומרן השלחן ערוך לא הביאו דין זה, שהרי כבר כתבו כל בעלי הכללים, שבכל מקום שהתלמוד שלנו חולק על הירושלמי, הלכה כמו התלמוד שלנו.

ראיה ממסכת נדה

י. יש עוד ראיה שהתלמוד שלנו חולק על הירושלמי מהגמרא בנדה (סא), שם הובא מעשה בבני גליל שיצא עליהם קול שרצחו את הנפש, והיו בורחים מפני אימת המלכות, והגיעו לביתו של רבי טרפון - שהיה עשיר כמסופר במסכת כלה (פ"א הכ"א) - ואמרו לו: למען ה', תציל אותנו! תן לנו להתחבא באחד החדרים שלא יתפסו אותנו השלטונות ויהרגו אותנו. אמר להם רבי טרפון: יצא קול שהרגתם את הנפש, ואסור לקבל לשון הרע, אבל למיחש מיהא בעי, אולי זה נכון והמשטרה תתפוס אתכם כאן ויוציאו להורג גם אותי, אני לא לוקח סיכון. רבי טרפון היה בספק אם ירהגוהו, והם היו בודאי סכנה, ורואים שהוא לא הסכים להיכנס בספק סכנה כדי להציל אותם מודאי סכנה.

דעות הפוסקים

יא. באמת רבינו יונה מגירונדי (איסור והיתר כללנט סימן לה) כתב מפורש, שאין לאדם להכניס עצמו בספק סכנה כדי להציל חבריו מודאי סכנה. גם הרדב"ז ח"ג (סימן תרכה) כתב, מי שמתחסד להכניס עצמו בספק סכנה להציל חבריו מודאי סכנה הרי זה חסיד שוטה, שהספק שלו עדיף מהודאי של חבריו, שנאמר 'והי אחיק עמך', חייך קודמים לשל חבריך. בשו"ת יד אליהו מלובלין (סימן מג) כתב שגם מהירושלמי אין הוכחה, כי רבי יונתן שם חלק על ריש לקיש, ומי אמר שהלכה

כריש לקיש. והוא מוסיף ראיות מהגמרא שלנו, ומכללם הגמרא בסנהדרין ובנדה שהזכרנו, שאין לאדם להכניס עצמו לספק סכנה להציל חבריו מודאי סכנה. וכן כתבו בספר אגודת אוזב (דרושים דף ג ע"ג) - היה לפני כ-140 שנה, והמהר"ם שיק (חיו"ד סימן קנה) - תלמידו של החתם סופר, ועוד. יש עוד מקום לפלפל בראיות מהגמרא בסנהדרין ובנדה, תן לחכם ויחכם עוד, אבל להלכה הסכימו רוב האחרונים שאדם לא רשאי להכניס עצמו לספק סכנה להציל חבריו מודאי סכנה. וכן פסקו האליה רבה (סי' שכט סק"ח), הגאון רבי זלמן בש"ע שלו (סימן שכט ס"ח), הנצי"ב (בהעמק שאלה פרשת ראה סימן קמז אות ד), ערוך השלחן (ח"מ ס"ס תכו), ועניין עוד במה שכתבו הגאון הרב קוק בספרו משפט כהן (סי' קמג, קמד), והרב הראשי הרב הרצוג בספרו היכל יצחק (תאו"ח ס' לט), והגאון רבי משה פיינשטיין (חיו"ד סימן קמה).

מצוה לתרום כליה

יב. על יסוד הדברים הנ"ל כתב הגאון רבי יצחק יעקב וייס' בספרו מנחת יצחק ח"ו (סי' אק) שאסור לתרום כליה לחולה שנשקפת לו סכנה, וכדעת הרדב"ז שאין לאדם להכניס עצמו לספק סכנה להציל חבריו מודאי סכנה. גם הגאון רבי אליעזר יהודה ולדינברג בשו"ת ציץ אליעזר ח"ט (סימן מה) סמך על דברי הרופאים שאמרו לו בזמנו, שמעשה הוצאת הכליה מהתורם כרוך בסכנת נפשות, ולכן אין לו להיכנס בספר סכנה להציל חבריו מודאי סכנה, אלא אם כן יש סגל רופאים מומחים שאחר עיון מדוקדק אומרים שהדבר לא כרוך בסכנה כלל. אולם בזמנו מרן זצ"ל בזמנו בירר את הנושא אצל בכירי הרופאים מה הסיכון שיש לתרום כליה, והשיבו לו ש-99% מהתורמים שבים אחר הניתוח לבריאותם התקינה לגמרי! מה שאמרו הפוסקים להחמיר לא להיכנס בספק סכנה להציל חבר מודאי סכנה, מדובר על ספק שקול או כמעט שקול, אבל כשהסיכון הוא מיעוטא דמיעוטא כזה, אין חשש, ולכן מרן זצ"ל פסק ביחוד דעת (ח"ג סימן פד) ולאחר מכן ביביע אומר (ח"ט חח"מ סימן יב) שמצוה לתרום כליה לחולה כליות. ואחר שיעבור את הניתוח בשלום יבוא לבית כנסת ויברך הגומל, ישאלו אותו: על מה אתה מברך הגומל? יאמר תרמתי כליה! מיד יעשו לו מי שבירך, אשריך שהצלת נפש מישראל!

להיכנס לספק קל של סכנה

יג. יש להביא ראיה מהגמרא בכתובות (סא סע"א) שמותר להכניס עצמו לחשש קלוש מאוד של סכנה כדי להציל חבריו מודאי סכנה, שם הובא מעשה מעניין בשלושה אמוראים - אמימר מר זוטרא ורב אשי - שהיו יושבים בפתח ארמונו של מלך פרס, חלף מלצר והלך לפניהם ובידו תבשיל טעים - סופריטו או 'אפרק... - עם ריח חזק מאוד, חוורו פניו של מר זוטרא. המשנה ביומא (פב). אומרת, מעוברת שהריחה מאכל ביום הכיפורים, ונשתנו פניה, מאכילים אותה מיד, שלא תגיע לידי סכנה. אבל 'דיבר הכתוב בהווה', ולאן דווקא מעוברת, אלא כל אדם שהחווירו פניו מריח המאכל יכול להגיע לידי סכנה. ראה רב אשי שחווירו פניו של מר זוטרא, הכניס אצבעו לתוך התבשיל ושם בפיו של מר זוטרא, ושבה אליו נפשו. אמר לו המלצר: קלקלת את סעודת המלך! אמרו לו השוטרים: מדוע עשית כך? אתה חייב מיתה! אמר להם רב אשי: עשית כך כי יש בתבשיל בשר אחד מצורע, ומי שיאכל יהיה לו צרעת. בדקו ולא מצאו. אמרו לו: מי אמר לך? נטל אצבעו של הבודק והניח בחתיכה ואצבעו התמלאה צרעת, ועזבו את רב

6 היה ראב"ד העדה החרדית בירושלים. כל ספר שמרן זצ"ל היה מוציא לאור היה קורא לי ללכת לרב וייס ולהביא לו את הספר עם הקדשה, והייתי רואה שהוא שמח מאוד, אבל הוא לא היה כותב למרן מכתבים, חשש שיוציאו עליו מודעות אמה על אמה ברוב שלוש אמות... אבל שמח בספרים של מרן והיה אומר לי למסור למרן תודה רבה. במנחת יצחק ח"ד (ס"ס פד) בענין נישואין בימי העומר, כתב שצריך לשאול גאון ספרדי, והמליץ ללכת לגאון בעל היביע אומר. מזכיר את מרן בכבוד גדול, אמנם היה ב'עדה החרדית' אבל ידע את גדולתו של מרן.

דרך אגב, בתשובותיו הוא לא תמיד מתייחס למנהגים שלנו הספרדים, למשל לגבי ברכת מעין שבע שלא מברכים בזמן הזה כאשר מתפללים בחצרות - ונקוה שבקרוב נחזור לבתי הכנסת - ורב אחד מנבי ברק אמר לסמוך על המנחת יצחק (ח"י סימן כא), שכיון שמתפללים בחצרות כחודש ימים, זה כבר נחשב מקום קבוע לתפלה וניתן לברך שם ברכת מעין שבע. אולם חבל שאותו אחד לא קרא מה שכתבנו בילקוט יוסף (תשע"א, עמ' תקלד והלאה) באורך על פי דברי הפוסקים שלנו, להקט פוסקים שכתבו שיש בזה חשש ברכה לבטלה, כי אין לך בו אלא חידושו, מה שתיקנו ברכת מעין שבע הוא מפני הסכנה שהיתה בדרכים, וכיום אין סכנה, ואף על פי כן בבית כנסת תקנה ממקומה לא זזה, אבל חצר או לובי של בית לא נחשב בית כנסת, עוד מעט המגיפה הוא תיגמר בע"ה ונשוב לבתי כנסיות. לכן אני מזהיר, לא לברך בחצרות ברכת מעין שבע, גם לא בבני ברק, מרן השלחן ערוך היה מרא דאתרא של כל ארץ ישראל, כולל בני ברק...

העלון להצלחתם של: סיגל בת אסתר - הצלחה וכל הישועות, יעל בת רחל - הצלחה וכל הישועות, דוד בן אסתר - הצלחה וכל הישועות, איריס בת אסתר - הצלחה וכל הישועות, משה בן אסתר - הצלחה וכל הישועות, עידו בן איריס - הצלחה וכל הישועות, אלעד בן איריס - הצלחה וכל הישועות, עופרי בן איריס - הצלחה וכל הישועות, נעמה בת ענת - הצלחה וכל הישועות.

אשי לנפשו. עד כאן המעשה. ולכאורה איך רב אשי הכניס עצמו לספק סכנה בשביל להציל את מר וטרא, אלא כנראה הבין רב אשי שהחשש שיהרגו אותו הוא קטן מאוד, ולספק כזה קטן מותר לאדם להכניס עצמו על מנת להציל את חבריו מודאי סכנה.

העיקר להלכה

יד. אני מדגיש, העיקר להלכה ולמעשה: מותר ומצווה לתרום כליה אחת לחולה כליות! וכל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא (בבא בתרא יא.). וראויה מצווה זו להגן על התורם אלף המון, ובתנאי שרופאים מומחים יבצעו את הניתוח, ולא סטודנטים שמתאמנים. ושומר מצוה לא ידע דבר רע. ואז הקדוש ברוך הוא ישלח דברו וירפאם, ירפא את כל חולי ישראל, כמו שכתוב "שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו", "כי אני ה' רופאך".

השתלת קרנית

טו. ישנו דיון דומה, לפני בערך ששים שנה היה למרן זצ"ל משה ומתן עם חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, ונדפס בשו"ת יביע אומר (ח"ג ח"ד סימן כ-כג), כבר אז המציאו ניתוח מיוחד שמוציאים מהמת את קרנית העין שהוא קרום העין השחור, ותוך כמה שעות מרגע שמת אפשר עדיין לקחת את העין ממנו ולהרכיב אותה בעין של עיוור שנתעוור בעין אחת או בשני עיניו. לא עיוור מלידה שאין לו תקנה, אלא אדם שבמשך הזמן נתעוור. הבעיה שאנחנו לא יודעים מהיכן הרופאים השיגו את הקרנית, אם מחו"ל תאמר שם הרוב גוים, אולי משהו נהרג שם בתאונה ומצאו בכיסו כרטיס שמצהיר על כך שמוכן לתרום איבריו. הבעיה כאן בארץ ישראל, שבכמה בתי חולים בארץ עושים את הניתוחים האלו, וכאן רובם ישראל, ויתכן מאוד שקרנית זו היא ממת יהודי. הבעיה היא קודם כל, שיש איסור הנאה ממת ישראל, וכמו שכתב רש"י בסנהדרין (מה): שאיסור הנאה מן המת הוא מדאורייתא. וכן דעת החינוך (מצוה קנד). וקרנית זו לא תגרע מעור של המת, שגם הוא אסור בהנאה. אמנם יש טוענים שזה נקרא הנאה שלא כדרך. בעיה נוספת שיש לכאורה בהשתלת קרנית, שמבטלים מצות קבורה מהקרנית של המת, כי המת צריך להיקבר על כל איבריו. ויש לדון בקרנית מזכיון שהיא פחות מכזית, אם יש מצות קבורה על פחות מכזית, התוספות יום טוב (פ"י דשבת מה"ה) כתב, שיש מצות קבורה דוקא אם יש כזית מן המת. והמנחת חינוך (מצוה תקלו) כתב, ואפשר שגם פחות מכזית יש מצות קבורה. אולם המשנה למלך (סוף ה"א אב"ד) כתב שאפילו בכזית אין מצוה, ורק בקבורת ראשו ורובו יש מצוה. ועוד, שבקרום של העין שמעבירים לחי, אותו אבר ממשיך לחיות אצל אחר, חזר לתחיה... ויתכן שאין בו כלל מצות קבורה. יש דנים גם מצד ניוול המת, לחתוך למת את העין שלו זה ניוול המת, מהגמרא בחולין (יא): מוכח שאיסור זה הוא מהתורה, לכן באופן כללי הזהירו לא לעשות ניתוחי מתים, אולי יש מקומות מועטים שעושים לצורך הצלת אדם אחר. אבל עיוור יש לו צער גדול, סומא חשוב כמת (נדרים ס"ד), לכן יש מקום להקל. חכם בן ציון היה ירא הוראה ודרכו היתה להחמיר, ולכן אסר בשום אופן לקחת ממת ישראל. אבל מרן כתב לו תשובה להתיר בשעת הדחק גדולה, וצירף כמה צירופים. מרן ידע את כל התורה כולה, ומרן כתב על כך תשובה ארוכה ביביע אומר, וענה על טענותיו. כמובן שההיתר הוא אם האדם תרם מחיים, חתם על מסמך והוא נרשם במאגר, וכשמת לוקחים ממנו את הקרנית, אבל לא שיקחו כל מת ויוציאו לו את העין. לתרום את הלב אסור, אבל יש סוג של אברים שמוותר ומצווה לתרום אותם, כמו שמוותר לתרום כליה, ולכל דבר צריך יעוץ עם חכם.

מעשה שהיה

טז. ההיתר לעבור השתלת קרנית הוא לא רק לסומא בשתי עיניו החשוב כמת, אלא גם לסומא בעין אחת. אני יודע על מקרה שהיה לפני שלושים שנה, שבא משהו למרן זצ"ל ואמר לו שבעין אחת הוא כבר לא רואה ויש לו כאבים נוראים, נשברה לו הקרנית והיה לו סוג של מחלה בעיניים. רופא אחד אמר שהוא מוכן לטפל בו והכל יהיה בסדר, ואמר לו שהוא צריך השתלה של קרנית. אמר לו מרן: מותר. אבל הוא פחד, אמר כאן בארץ - לפני שלשים שנה - לא רגילים להרבה

7 היה רב גדול אחד שנפטר בשנת תשי"ד, היתה לו סוכרת וכמה חדשים לפני שנפטר כרתו לו את הרגל, ושמו לו אותה במקרה בבית החולים, ומיד כשנפטר המשפחה ביקשו את הרגל וקברו אותה יחד עם כל גופו. יש כאלה מחמירים, נופלת להם שושנים ומומרים אותה... זה שטויות.

ניתוחים כאלו, לא היתה להם התמחות, אני יודע על רופא בשערי צדק שבזמנו עשה שם ניתוח כזה לאחות ראשית ועיוור אותה. חזר למרן ואמר לו: הרב התיי, אבל אני מפחד לעשות בארץ, אני רוצה לעשות בחו"ל. אמר לו מרן: יש לך כסף? כן, מה אדם לא יתן בשביל להחזיר את העין, טוב, תעשה בחו"ל. גם מבחינת ההלכה זה עדיף, כי שם רוב המתים גוים, והולכים אחרי הרוב. וכך עשה, נסע למנהטן ועבר שם ניתוח, וב"ה השתילו לו קרנית, 'וחי לעולם', ראה, למד, ולימד בזכות זה.

ל"ג לעומר

יז. לפני שאסיים, אומר כמה מילים מענייני היום. השבוע יחול ל"ג לעומר ביום שני בערב, בכל שנה ושנה אנחנו חוזרים ואומרים שאנחנו נוהגים כפי שנהגו גדולי הדור, הגרי"ש אלישיב, הגר"ש אורבך, מרן זצ"ל, הרב שך, הרב ואזנר, כל גדולי התורה שלנו שאנחנו הולכים בעקבותיהם, "מזקנים אתבונן", בל"ג לעומר הם היו יושבים ולומדים, אולי נסעו פעם אחת, אבל לא בכל שנה ושנה. אם תרצה תלמד גם זוהר או מימרות של רשב"י בש"ס וכדומה לעילוי נשמת רשב"י, אבל חבל על הזמן של הנסיעה למירון והשהות שם, מי שלא לומד שיסע, יש ענין חשוב בהילולא שעושים לרשב"י. בכלל חזון עובדיה שנפתח בשנת תשל"ג מרן זצ"ל לא היה מרשה לנו לנסוע בל"ג לעומר, ולהיפך, היה מקפיד לבוא ביום זה במיוחד ולמסור לנו שיעור, כדי לתפוס את האברים. מי שיש לו סיבה מיוחדת, יש חלאקה לבנו וכדומה, נו, בסדר, אבל לא לעשות מהיום הזה יום חופש, צריך לשבת וללמוד. בפרט השנה, שעקב התפשטות המגיפה אסורים על רוב האנשים ללכת לשם. אם רוצה ידליק נר בליל ל"ג לעומר ויעשה בביתו מה שרוצה, אבל לא יסע, ביטול תורה. מרן זצ"ל כשכיהן כרב ראשי לישראל נסע למירון פעם אחת, ובפעם הראשונה נסע לשם בגיל 42, למרות שעלה לארץ מבגדאד בגיל 4, וגם זה בגלל מעשה שהיה [א.ה. ראה בספר השיעור השבועי תשע"ח שיצא לאור בשעט"מ בימים אלה פרשת אמור אות יא].

לשמחה מה זו עושה

יח. ביום ל"ג לעומר לא אומרים וידוי, כי הוא יום שמחה וחדוה. ויש כמה טעמים על מה השמחה, כי בו ביום סמך רבי עקיבא את חמשת תלמידיו, וכמו שאמרו בגמרא ביבמות (סב): שמתו כל תלמידי רבי עקיבא, עשרים וארבע אלף תלמידים, השקיע בהם, לימד אותם, ומתו במגיפה, באסכרה שהיא מיתת חנק, מיתה קשה מאוד, וכולם מתו בפרק אחד מפסח ועד פרוס עצרת, מפני שלא נהגו כבוד זה בזה, לא ביזו אחד את השני, אלא לא נהגו כבוד, קראו לחבריהם כל אחד בשמו הפרטי בלי תואר רבי, כמה צריך להזהר בדברים הללו. יש מחלוקת בפוסקים אם מתו עד ל"ג לעומר, או עד ל"ד לעומר. זה היה נורא ואיום, היה העולם שמם, כל יום מאות לוויות! ורבי עקיבא לא נשבר, הלך בו ביום - בל"ג לעומר - וסמך חמשה תלמידים, רבי מאיר, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יהודה בר אילעאי, רבי יוסי, רבי אלעזר בן שמעון, והם שהעמידו תורה. כל התורה שבעל פה שיש לנו היום, הכל מהם, וזה הטעם לשמחה ביום ל"ג לעומר. וכך כתב גם החיד"א בברכי יוסף (סי' תצג סק"ד) ובספרו טוב עין (סי' ח' אות פז). ומוסיף החיד"א שרשב"י החל לשנות להם תורה בו ביום, והחלה לחזור עטרה ליושנה, ולכן עושים שמחה. טעם נוסף לשמחה ביום ל"ג לעומר, לפי שבאותו היום נתגלה הזוהר הקדוש. עוד טעם, שבו ביום פסקו תלמידי רבי עקיבא למות. ויש אומרים שיום פטירתו של רשב"י היה ביום ל"ג לעומר, כך כתוב בספר פרי עץ חיים (שער ספירת העומר פרק ז). מרן החיד"א בברכי יוסף (סי' תצג סק"ד) הביא שיש שכתבו שיום ל"ג לעומר הוא יום פטירת רשב"י, אבל בספרו במראית העין בליקוטים (סימן ז אות ח) כתב שידוע מהרח"ו בשמונה שערים, ובשער הכוונות (דפ"ז ע"א) כתב שיום ל"ג לעומר זהו יום שמחת רשב"י, שהוא אחד מחמשת התלמידים שהעמיד רבי עקיבא. הפלא, שכתב בספר פרי עץ חיים שרשב"י היה מהתלמידים שמתו במגיפה, אך בגמרא מבואר שהיה מחמשת תלמידי רבי עקיבא האחרונים, וכנראה זו טעות סופר. רבי יעקב סופר בספרו כף החיים (סימן תצג ס"ק כו) הביא מה שכתב הגאון רבי זלמן כסידורו שיום פטירתו של רשב"י הוא בל"ג לעומר, וכך כתב גם החיי אדם (כלל קלא סימן יא). אבל האחרונים הקשו, אם זה יום פטירתו, לשמחה מה זו עושה, הלא יום פטירת הצדיקים הוא יום של תענית, כמבואר בשלחן ערוך (סימן תפ"ג), לכן רצו לומר סיבות אחרות. אמנם יש שתירצו, שרשב"י ניצל מגזירת הקיסר הרשע שזמם להרגו, כמבואר בגמרא בשבת דף לג - ל"ג לעומר, וכיון שלבסוף נפטר

כדרך כל האדם, עושים שמחה ביום פטירתו. לכן מלייל ל"ג לעומר נהגו להשמיע שירים, לא רק מהקלטה אלא גם מכלי שיר ממש, מחמת השמחה שעושים ביום זה לכבוד ההילולא של רשב"י.

השתתחות על קברי הצדיקים

יט. יש שלוקחים את הילדים הקטנים שהגיעו לגיל שלש לקברי צדיקים, לציונו של רשב"י, או של שמואל הנביא, או של שמעון הצדיק, והשנה ילכו בקבוצות קטנות כדי שלא תהיה הידבקות. הגאון רבי שמואל גרמזיאן בשו"ת משפטי צדק (סימן עד) כתב, ואני לא ידעתי מה שורש מצוה יש להסתפר על קברי הצדיקים, והלא אפילו הביקור בבית הקברות להשתתח על קברי הצדיקים, איני יודע מה מצוה יש בדבר, ואמנם הבית יוסף (סוף סימן תקסה) הביא בשם מהר"ל בתשובה (סימן קיח), אודות אשה שנדרה ללכת לבית הקברות וכו', אך גם הוא לא פירש מה מצוה יש בזה. לולא שכתב מהר"ח שיש עיקר בביקור על קברי הצדיקים, אבל להסתפר לא שמענו. עד כאן דבריו. אבל באמת יש סמך למנהג העתיק שהולכים להתפלל לקברי הצדיקים על כל צרה שלא תבוא, לא מתפללים לצדיק, אלא שנשמתו תעמוד לפני כסא הכבוד ויבקש עלינו רחמים. בגמרא סוטה (לד.) אמרו על כלב שנשתתח על קברי האבות, ואמר אבותי בקשו עלי רחמים. וכן אמרו בתענית (טז.), למה יוצאים לבית הקברות כדי שהמתים יבקשו עלינו רחמים. וכתבו התוספות שם, מכאן נוהגים בכל מקום לילך לבית הקברות בתשעה באב, הואיל והוא יום תענית צבור. וכן כתב הרמ"א בהגה (סי"ט תקנט). גם בשו"ת שדה הארץ ח"ג (חאה"ע סימן יא) כתב, שאף על פי שלא נמצא לשום אחד מהמחברים אם יש מצוה להשתתח על קברי הצדיקים, אפשר שיש בזה מצוה, וזכותם תגן עלינו שימלא ה' משאלותינו לטובה, כמו שמצינו בכלב שנשתתח על קברי האבות. וכבר העיד רבינו האר"י זצ"ל כי בהשתתח האדם על קבר הצדיק, ובפרט אם יודע לעשות ייחוד השייך לאותו צדיק, תהיה נשמת

8 וזו לשונו של מרן הראשון לציון שליט"א בפרסום מטעם משרד הבריאות לקראת ל"ג לעומר: להיות זבימים אלה רבים חושבים כי סרה המגיפה, נחלש הדבר, והשמירה נתרופפה. לכן הנני מוצא לנכון לפנות לאחינו בני ישראל די בכל אתר ואתר, להמשיך ולשמור לתורה שלנו, וחי בהם", התורה מצווה אותנו "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", כשאנחנו שומעים להוראות משרד הבריאות, בעצם אנחנו שומעים להוראות התורה הקדושה, היא ציוותה אותנו על הענין של פיקוח נפש. להמשיך בסדרי התפלות כפי שמנחים אותנו משרד הבריאות, או לשים צעף שמכסה את הפה ואת החוטים, או שישמו מסכה, ובה נזכה לשמור על חיינו, חיי הורינו, וחיי בנינו ובנותינו, וכל ישראל אחינו, "לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך בעדך חבי כמעט רגע עד יעבור זעם".

חלאקה במירון

כ. אכן בענין התספורת על קברי הצדיקים, אף על פי שאין לנו מקור מפורש בתלמוד ובראשונים, הנה מהר"ח"ו בשער הכוונות (דפ"ז ע"א) כתב, והמנהג שנהגו ישראל ללכת בל"ג בעומר על קברי רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו הקבורים במירון, ואוכלים ושותים ושמים שם, ראיתי למורי האר"י ז"ל שהלך לשם בל"ג בעומר הוא וכל אנשי ביתו וישב שם שלשה ימים, וזה היה בפעם הראשונה שבא ממצרים, אבל איני יודע אם אז היה בקי ויודע בחכמה הנפלאה שהשיג אחר כך. והרב רבי יונתן סאגיש העיד לי שקודם שהלכתי ללמוד אצל מורי ז"ל, הוליך רבינו האר"י ז"ל את בנו הקטן לשם עם כל אנשי ביתו, ושם גילחו את ראשו כמנהג הידוע, ועשה שם יום משתה ושמחה. והגאון רבי אברהם הלוי - היה לפני כ-350 שנה - בשו"ת גנת ורדים (בקונטרס גן המלך סימן סב) כתב, שמותר להשהות תספורת ראשונה שעושים לקטן בשמחה ושירים, לעשותה בחול המועד, ואף על פי שאסור להסתפר במועד, מותר לספר קטן אפילו על ידי אומן ישראל. והגאון רבי יונה נבון - רבו של החיד"א היה לפני כ-270 שנה - בשו"ת נחפה בכסף ח"ב (ד"ז ע"ג) כתב, שכן נתפשט המנהג בעיר הקודש ירושלים להרבות שמחה בתופים ובמחולות בתספורת הראשונה של הקטן, בשביל חיבוב מצוה של הנחת פאות הראש, ועושים זאת על ידי ספר אומן ישראל בחול המועד. ויש למנהג זה על מה לסמוך. וכן כתב הגאון הראשון לציון רבי מיוחס בכר שמואל בספר מזבח אדמה (דף ז ע"ד). וכן כתב הגאון רבי יוסף מולכו בספר שלחן גבוה (סימן תקלא ס"ק ג), שהמנהג בירושלים לעשות כן בשמחה וגילה בימי חול המועד. לכן יש מקור למנהג שעושים "חלאקה", לא כמו שכתב מהר"ש גרמזיאן. אבל כבר אמרתי, שהדרך הנכונה היא ללמוד מדרכיהם של גדולי הדור שלנו, הם ישבו על התורה ועל העבודה, ואנו נלמד מדרכיהם. ורק באופן חד פעמי אם יש חלאקה, או שיש מישהו חולה בבית ל"ג, ורוצים להתפלל עליו בקברו של הצדיק טוב ללכת, אבל באופן כללי יש לשבת וללמוד. אין כמו התורה, התורה אגוני מגנא ואצולי מצלא. נזכה לשמוע בשורות טובות ישועות ונחמות, ונזכה לגאולה השלימה, אמן ואמן.

9 לא כתוב שהלך כל שנה, משמע שהלך רק שנה אחת.

עקב הנחיות משרד הבריאות הורה מרן הרשל"צ שליט"א על ביטול השיעור בביהכ"ס "היזדים" והשיעור מועבר מביתו של מרן שליט"א באמצעות הלויין או דרך קול חי- ורשת מורשת

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293 *שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

ימיני משיח בן נרגיש לרפו"ש במהרה

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290** ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'פאן מורשת' 100.7 fm, 92.5 fm, 90.8fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: מראל בן רחל- הצלחה וכל הישועות, גלעד בן רחל- הצלחה וכל הישועות, גלעד בן רחל- הצלחה וכל הישועות, ענת בת מול- הצלחה וכל הישועות, יונתן בן עדנה- הצלחה בלימוד התורה, עינב שירה בת דינה- לזיווג הגון, אושרי בן קטי- להצלחה בלימוד, רבקה בת צילה רפוש בכל איברי וגידיו, ראובן רוני רובי בן דינה- זיווג הגון עוד השנה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א

ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת בהר בחוקותי

הקללות על ישראל ח"ו, ולכן הרבה להזהיר אותם להתרחק מן העבירות ולעמוד בתורה, להצילם מן הפורענות שלא תבוא עליהם, כי התורה אגוני מגנא ואצולי מצלא. וכאשר ישמעו למצוות ה' ויהיו עמלים בתורה, אז יזכו לכל הברכות האמורות בתורה, ומדה טובה מרובה ממדת פורענות.

"אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם" (כו ג).

אמרו דורשי רשומות (מנחה בלולה): כל הגאולות נרמזו בראשי תיבות של המילה "אם", במצרים נגאלו ע"י אהרן משה, בגלות פרס ומדי נגאלו ע"י אסתר מרדכי, וגם לעתיד לבוא תהיה הגאולה ע"י אליהו משיח. וזהו (תהלים קיג ט) "אם הבנים שמחה" - במילה "אם" נרמזה שמחת גאולתם של ישראל. ועל זה נאמר כאן "אם בחוקותי תלכו" וגו', שאם נלך בדרך התורה כראוי נזכה לגאולה ע"י אליהו הנביא ומשיח צדקנו.

ובפרט ע"י לימוד התורה נזכה לגאולה, כמו שנאמר (מלאכי ג כב) "זכרו תורת משה עבדי", ומיד אחר כך נאמר (פסוק כג) "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא", לרמזו כי בזכות התורה הקדושה נזכה לגאולה השלימה. ועל זה נאמר "אם בחוקותי תלכו" - שתהיו עמלים בתורה, אז תזכו לגאולה השלימה ע"י אליהו הנביא ומשיח צדקנו הרמוזים במילה "אם", ויהי רצון שנוזכה לגאולה במהרה בימינו אמן. **להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097**

"ויזכר ה' אל משה בהר סיני לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה" (כה א-ב).

מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצוות נאמרו מסיני? אלא, מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני (רש"י).

אך צריך ביאור, הלא היה אפשר לפרש מצוה אחרת עם כלליה ופרטיה, וממנה היינו לומדים שכל התורה ניתנה בסיני, ומדוע דוקא במצוות שמיטה פירשה התורה את כלליה ופרטיה ללמד שכל התורה ניתנה בסיני מן השמים? ופירש החתם סופר: במצוות שמיטה יש הוכחה ברורה שהתורה כולה ניתנה מן השמים, כי במצוה זו הבטיח הקב"ה (להלן פסוק כא) "וצוית את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים", ומי הוא זה שיכול להבטיח דבר לא טבעי כזה, שהארץ תוציא בשנה אחת תבואה של שלש שנים? הלא רק הקב"ה יכול להבטיח הבטחה כזאת, וכשהבטחה זו מתממשת רואים בחוש שמצוות השמיטה ניתנה מאת ה'.

לכן דוקא במצוות שמיטה נאמר "בהר סיני" ופירשה התורה את כלליה ופרטיה, שממנה נלמד לשאר המצוות, כשם שמצוות שמיטה ניתנה בסיני מן השמים, כך כל המצוות כולם ניתנו בסיני מן השמים.

"אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם" (כו ג).

דרשו חז"ל בתורת כהנים: "אם בחוקותי תלכו", מלמד שהמקום מתאוה שיהו ישראל עמלים בתורה.

וצריך ביאור, מה ההוכחה שהקב"ה מתאוה שיהיו ישראל עמלים בתורה?

ופירשו הר"ש הראב"ד ש"אם" הוא לשון בקשה, כמו (בראשית יח ג) "אם נא מצאתי חן בעיניך", שהקב"ה מבקש מישראל שיהיו עמלים בתורה.

והגר"א פירש שההוכחה היא מהמשך הפסוקים - "ונתתי גשמיכם בעיתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו". וביאר החפץ חיים את דבריו, כי מיד לאחר "אם בחוקותי תלכו" התורה פותחת בברכות והבטחות רבות, "ונתתי גשמיכם בעיתם" וגו', ומדוע הקב"ה מבטיח את כל ההבטחות הללו? אלא ודאי שהוא רוצה להטיב עם עמו ישראל, ולכן הבטיח להם את כל הברכות אם יהיו עמלים בתורה. נמצא שהקב"ה מתאוה שישאלו ישראל יהיו עמלים בתורה, כדי שיקבלו את כל הברכות.

ובזה יבואר מדוע האריכה התורה גם בקללות, כיון שהקב"ה אינו רוצה שיבואו

המקובל האלקי
רבי יהודה פתיה זיע"א
ידוע מעלת פדיון הנפש
שבכוחה להסיר מבני אדם חולי, צרה ויגון, וטוב וראוי לעשות פדיון נפש

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
בענין חשיבות פדיון נפש

**"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"**

רבי אגודת "בית מרן" עורכים פדיון נפש לכל שם ושם
להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם

חייגו 5290*

נכתב ע"י הרה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחלבות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמזון נהריה

בעקבות רבותינו הדליקו נר

רבי עזרא עטייה זצוק"ל - ראש ישיבת "פורת יוסף"
ביום רביעי זה חל יום פטירתו של מרן ראש הישיבה רבי עזרא עטייה זצוק"ל.

רבינו נולד ב"ז בשבט ה'תרכ"ז (1887 למנינם) בעיר חלאב שבסוריה לאביו רבי יצחק עטייה זצ"ל ולמרת אימו לאה ע"ה. בילדותו למד תורה אצל רבי יהודה (אצלן) עטייה ורבי שאול מטלוב עבאדי זצוק"ל שעוד בהיותו ילד למדו רבותיו עם רבינו מסכתות הקשות שבש"ס והתפעלו מחריפותו וידיעותיו הרבות. בהיות רבינו בגיל 16 עלה עם משפחתו לארץ ישראל והתיישבו בעיר הקודש ירושלים. לאחר זמן קצר נפטר עליו אביו רבי יצחק. משפחתו של רבינו חיה בדוחק עצום על אף זאת המשיך רבינו ללמוד תורה בהתמדה עצומה (וזאת גם בשל הבטחת אמו ע"ה שלא זכתה לפרי בטן במשך שנים רבות והלכה ימים רבים לבית הכנסת של "עזרא הסופר" והתפללה ונדרה שאם יוולד לה בן תקרא שמו עזרא והיא תקדיש את כל כולו לתורה). בתחילת דרכו כאן בארץ ישראל למד רבינו תורה בישיבת "תורת חיים" לאחר מכן עבר ללמוד תורה בבית הכנסת "שושנים לדוד" ואח"כ עבר ללמוד תורה בישיבת "פורת יוסף" ועל אף היותו צעיר למד חברותא שעות ארוכות עם ראש הישיבה רבי רפאל לניאדו זצוק"ל אשר חיבב את רבינו והתפעל מכישוריו וידיעותיו הרבות.

בשנת ה'תרס"ח נשא רבינו לאשה את הרבנית מרת בוליסה ע"ה שהייתה ביתו של רבי אברהם סאלם זצוק"ל, בשנת ה'תרע"ד כאשר פרצה מלחמת עולם

הראשונה, בכדי שלא יגייסו את רבינו לצבא התבקש ע"י רבי אברהם עדס זצוק"ל לעבור למצרים וכך יוכל להמשיך ללמוד תורה ללא הפרעות, ובאמת שהגיע רבינו למצרים הרביץ תורה במשך כמה שנים רבות, לאחר מכן בשנת ה'תרפ"ב חזר רבינו לארץ ישראל והחל ללמוד תורה בישיבת "פורת יוסף" המעטירה ולאחר כשנתיים כשנפטר ראש הישיבה רבי שלמה לניאדו זצוק"ל נתמנה רבינו לשמש כראש ישיבת "פורת יוסף" וכיהן בה 45 שנה של הרבצת תורה. גאונותו וסברתו הישרה והעמוקה היתה לשם דבר וכבר ידוע שמרן ה"חזון איש" הגיע להתפלל בכותל המערבי אמרו לו שכאן למעלה שוכנת ישיבת "פורת יוסף" בראשותו של מרן רבי עזרא עטייה זצוק"ל והם ישמחו לארחו בישיבה, שמח מרן ה"חזון איש" ובביקורו בישיבה נפגש עם רבינו וכמוכרן שהם דיברו בלימוד על סוגיות הש"ס השונות וכשיצא מרן ה"חזון איש" אמר בהתפעלות עצומה כי סברתו של חכם עזרא עטייה היא כסברת הראשונים.

אלפי תלמידים העמיד רבינו בניהם הרבנים הגאונים הגדולים: מרן ראשי ישיבת "פורת יוסף" רבי יהודה צדקה ורבי בן ציון אבא שאול, מורנו ורבינו רבי עובדיה יוסף זצוק"ל, הגאון הגדול רבי מרדכי אליהו, רבי דוד שלוש, רבי ציון לוי (רבה של פנמה) רבי ברוך חיים (רב העדה החלאבים) ועוד רבנים חשובים וגאונים המרביצים תורה בעם ישראל עד היום הזה. בתאריך י"ט באייר ה'תשל"ל (מוצאי ל"ג בעומר) נסתלק רבינו לבית עולמו ונטמן בהר המנוחות בירושלים והוא בן 83 בפטירתו. על מצבתו נכתב: פה נטמן ארון הקודש עמוד התורה והיראה, מוכתר בענוה טהורה, זכה ורבים השיב מעוון בנועם שיח ושפה ברורה, רב רבנן, אביר הרועים העמיד תלמידים רבים רבנים וגאונים ראשי ישיבות ודיינים.

העלון להצלתם של: אברהם יהודה בן רחל שמירה והצלחה בכל, ניב בן רינה זוג הגון בקרוב והצלחה בעבודה, ראובן רונן רובי בן רינה זוג הגון עוד השנה, רינה בת חתן הצלחה בעבודה ובריאות, יהודה בן אורלי - פרנסה בשפע, הודיה בת אורה - כל הישועות, איילת בת נעמה - שתזכה לקנות את הדירה בקרוב, ניב בן רינה - זוג הגון בקרוב והצלחה בעבודה.

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשעה 13:30

שאלה: אדם שפתח חנות של עגלות בבנין מגורים ודיירי הבנין תובעים אותו שישלם מס כפול לוועד הבית משום שהוא גורם שיהיה יותר לכלוך ובלגן בבנין ואותו בעל חנות מסרב להוסיף לתשלום הרגיל עם מי הצדק?

תשובה: אין ספק שהצדק עם הדיירים שהרי כל בנין רגיל אין חנויות למכירה וממילא יש פחות לכלוך משא"כ בבנין זה מחמת אותם האנשים שאינם לקנות ממילא מצוי יותר לכלוך ולכן הוא יצטרך לשלם יותר לוועד הבית.

וכמו שראינו מקרה דומה לזה במשנה בב"ב כ. שאומרת "חנות שבחצר יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן מקול הנכנסין ומקול היוצאין אבל עושה כלים יוצא ומוכר בתוך השוק ואינו יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן לא מקול הפטיש ולא מקול הריחים ולא מקול התינוקות" וכן פסקו הרי"ף הסמ"ג והרמב"ם בהל' שכנים פ"ו הל' יב. וכן פסקו הטור ומרן השו"ע חו"מ סי' קנ"ו סעי' ב' תנות שִׁפְחָצֵר, יְכוּלִים הַשְּׂכָנִים לְמַחֹת בְּיָדוֹ וְלֹא מֵרֶגֶל אֵין אֵין יְכוּלִים לְישֵׁן מִקּוֹל הַנְּכַנְסִים וְהַיּוֹצֵאִים, אֲלָא עוֹשֶׂה קִלְאֶתָּא בְּחִנּוּתָּא וְמוֹכֵר לְשׁוּק וכו'.

הלכה: הצדק עם הדיירים ואותו בעל חנות חייב לשלם לוועד הבית יותר ממה שכל דייר באותו בנין צריך לשלם.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית 5293* שלוחה 5

שאלה: אדם ששם בגד שקנה לכבוד החג אצל החייט שיעשה לו תיקונים, והחייט התחייב שעד ערב החג זה יהיה מוכן, ומסיבה כל שהיא לא הספיק לעשות את התיקונים וממילא אותו האיש לא לבש בחג את הבגדים החדשים שקנה לכבוד החג ורוצה לתבוע אותו על כך האם יכול לעשות כן?

תשובה: לכאורה ודאי שהצדק אם אותו האיש ששם אצל החייט ויכול לתבוע אותו שישלם לו על כך, וכמה ישלם? כמה ירצה אדם כסף שיתנו לו בעבור שלא ילבש את הבגדים שקנה לכבוד החג בחג.

וכמו שיש מקרה דומה לזה בשו"ע חוש"מ סי' שע"ה סעי' א' ע"פ הגמרא שאומרת היורד לשדה חברו שלא ברשות ונטע אם היתה שדה העשויה ליטע עומדים כמה אדם רוצה ליתן בשדה זו לנטוע ונטול מבעל השדה ואם אינה עשויה לנטוע שמין לו וידו על התחנותה, על כל מה שלא עשה.

הלכה: נראה שיש לדחות סברא זו שהרי כלל גדול בידנו גרמא בנויקין פטור (בבא קמא דף לה) וכיון שאותו התופר לא הזיק ממש בידיים אלא רק גרם להזיק, לכן לא יכול אותו אדם לתבוע את התופר [ויעוד שעל עוגמת נפש שעשו לאדם אינו יכול לתבוע על כך] ודיברנו בזה עם הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א והסכים עמנו בזה.

הלכות לשון הרע

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במועדק הליכות "בית מרן"

שאלה: אדם שדיבר לשון הרע וברצונו לחזור בתשובה על מה שדיבר בגנות חברו כיצד עליו לנהוג?

תשובה: כתב מרן השולחן ערוך (סימן תר"ו סעיף א') עברות שבין אדם למקום יום הכיפור מכפר ועל עבירות שבין אדם לחברו אין יום כיפור מכפר עד שירצה את חברו.

יש פעמים שאם ירצה את חברו הדבר יגרום לפגיעה יותר בחברו שכן פעמים אדם הולך להתנצל לפני השני מפני אותם דברים שנהגנו כלפיו בלא ידיעתו ובאותו זמן שבאנו וספרנו לו על כך הפגיעה היתה יותר גדולה.

לכן צריך לעשות זאת במשנה זהירות ובכל ענין הוא לעצמו ולכן יעשו שאלת רב. אבל אם אנו יודעים שלא תהיה פגיעה גדולה מהצד השני אלינו ללכת ולבקש סליחה וחרטה על מה שעשינו ואף שהדבר עולה לנו באי נעימות ובושה גדולה שכבר אמרו חז"ל מוטב לאדם שהתבייש בעולם הזה שהוא חולף כצל העוף ואל התבייש לעולם הבא שהוא נצח.

שאלה: אדם ששמוע מחברו שמספר בגנות חברו האחר כיצד עליו לנהוג? **תשובה:** נאמר בתורה הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא. מכן למדו חז"ל שכל פעם שאנו רואים אחד מעם ישראל שעובר על רצון ה' חייבים אנו להוכיח אותו שצריך שהכל יהיה בדרך נכונה כדאי שהדברים התקבלו. ולכן חייב אותו אדם להעיר לחברו על האיסור החמור הזה.

שאלה: האם המספר לשון הרע אין לו חלק לעולם הבא?

תשובה: עוון של לשון הרע הוא חמור מאוד והוא בין העברות שבין אדם לחברו שאפילו יז"כ לא מכפר עליהם. אמרו חז"ל (תוספתא בפאה) על דין איזה עברות נפרעים מהאדם בעולם הזה ואין לו חלק לעולם הבא

א. עבודה זרה. ב. גילוי עריות ג. שפיכות דמים. ולשון הרע כנגד כולם. ופירשו הראשונים שהכוונה על אלו שהתרגלו בעוון זה והם מקבלים על עצמם להשמר ממנו מפני שנעשה אצלם כהיתר.

יוצא מכל הנ"ל שאם אדם רגיל באיסור לשון הרע ולא נמנע מלספר בגנות חברו הדבר חמור מאוד ואין לו חלק לעולם הבא.

הקיווי

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

- משפר את מערכת העיכול שלכם: כאשר אתם אוכלים את פרי הקיווי במצבו הגולמי, אתם מכניסים לגופכם אנזים מפרק חלבונים הנקרא אקטינידין. אנזים זה עוזר לגופכם לעכל את הארוחות טוב יותר וכך הוא משפר את פעולות העיכול שלכם.
- מוריד את לחץ הדם: פרי הקיווי מכיל רמות גבוהות של אשלגן, שעוזר לשמור על איוון האלקטרוליטים ונוגד את ההשפעות של הסודיום.
- יתרונות אלה עוזרים לגופכם להוריד את לחץ הדם, שבסופו של דבר גם מוריד את הסיכון שלכם ללקות בשבץ לב ובעיית לב וכלי דם.
- מפחית את הסיכון שלכם לחלות במחלות לב: בנוסף לכל יתרונותיו, הקיווי משפר גם את בריאות הלב שלכם.
- מחקרים הראו שאכילת שני פירות קיווי עד שלושה ביום, מפחיתה את הסיכון להיווצרות קרישי דם ב-18% ואת הטריליגליצרידים ב-15%.
- לסיכום: פרי הקיווי עשיר מאוד בשפע של חומרים מזינים והוא שופע בוויטמינים ומינרלים ובתרכובות כימיות טבעיות בריאות. לכן, כדאי לכם להוסיף את הקיווי לתזונה השבועית או היומית שלכם כבר מהיום.

- עובדות על קיווי שיגרמו לכם לאכול אותו יותר
- מחזק את מערכת החיסון שלכם: הרמות הגבוהות של ויטמין ה- C שמכיל הקיווי, יחד עם שפע חומרי החמצון, מחזקים את מערכת החיסון החל מהרגע שבו הקיווי נכנס לגופכם.
- המשמעות של מערכת חיסון חזקה היא, שכך גופכם מחלים מהר יותר ממחלות ופציעות, הוא מוגן מפני שפעות והתקררויות והוא חזק יותר להתמודד עם וירוסים ומגוון מחלות כמו סרטן וכדומה..
- מגן על העיניים שלכם: הקיווי מכיל פיטוכימיקל הנקרא לוטאין שעוזר להגן על העיניים ולמנוע עיוורון הקשור לגיל. מחקרים הראו שהקיווי גם מגן על העיניים שלכם מפני רדיקלים חופשיים. הלוטאין הוא תרכובת שגופכם אינו יכול לייצר בעצמו, מה שאומר שעליכם למצוא מקורות טבעיים של החומר המזין לוטאין והכי בריא וטבעי לקבל אותו מהפירות והירקות שאתם אוכלים.
- מנקה רעלים מהמעיים שלכם: אכילת קיווי על בסיס קבוע, תעזור לכם גם לסלק רעלים מהמעיים שלכם. השימוש בקיווי על מנת לנקות רעלים מהמעיים שלכם משפר גם את מערכת החיסון, את חילוף החומרים שלכם ועוזר בהורדה במשקל.

העלון להצלחתם של: אילה בת אורה - כוח לעבוד את ה' מתוך שמחה ומתיקות, נג'ט בן סולטנה - רפואה שלימה, מינה בת ז'נט - רפואה שלימה, צופית בת יעל נעמי - שלום בית, חיים יצחק בן פייגא לאה - פרנסה טובה, אסתר בת פייגא לאה - זיווג הגון, אלמוגית בת אילה - הריון תקין ולידה קלה, אלחנן בן ברוריה - הצלחה, יהושע בן ברוריה - הצלחה.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מרח" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי" ועוד...

בעת ריחוק הקב"ה קרוב יותר

השגחת הקב"ה בעידן שלנו הינה פלאית. כיום ה' הרבה יותר קרוב אלינו ממצבים שגרתיים, שבהם היה נדמה לנו שהוא קרוב אלינו. 'חיבת העבודה' מביא ביאור נפלא על הפסוק "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך". דוד המלך אומר: כאשר אמריא לשמים, אני רואה אותך אי-שם מרחוק. אבל כשאני נמצא למטה במקום רחוק של שאול תחתיות - "הנך", אני נפגש איתך בצורה הרבה יותר נוכחית ופרטית. זה הפוך ממה שנראה לאדם. לאדם נראה שכאשר "אסק שמים", כשאני בדרגות של הארת פנים שמימית, מצב שמשדר קירבת ה', אומר דוד המלך שה' הוא רק בגדר "שם אתה", אבל כשלבנו של אדם נשבר בקרבו מחמת מצוקתו שהוא מונח בה, דווקא אז הוא יכול לראות את הקב"ה בבחינת "הנך". אפשר לומר גם ש"הנך" זה מלשון הפתעה - הנה אתה! אני מופתע לראות שהקב"ה נמצא גם במקום הנמוך שלא תיארתי לעצמי שיהיה שם. כשאדם נמצא במצב של גזירה ועגמת נפש, כל אחד בבעייתו המסוימת, הוא יכול לראות את הקב"ה בבחינת "הנך", במצב הפרטי והמפתיע ביותר. עלינו לזכור, שדווקא כאשר אדם נמצא במצבי מצוקה, הקב"ה נותן לו יד בחוזקה ומוליכו - "כי אתה עמדי". וכן "עמו אנכי בצרה" - הקב"ה נמצא עם האדם בשעת צרתו, ויותר מכך - "בכל צרתם לו צר", ה' חש את כאב האדם ופחדו.

תקופתנו היא של קירבת ה'. עלינו לדעת שדווקא כיום יש לאדם אפשרות לחזק את אמונתו. על המצורע נאמר "בדד ישב". ספר החינוך מביא דבר נפלא, שמטרת הסגרו של המצורע היא כדי שישב ויתבונן ויעשה חשבון נפש. הוא מביא דבר מעניין, שיש הסגר ועוד הסגר, שבוע ועוד שבוע. כלומר, שזהו הזמן שהקב"ה נותן לאדם להתבונן כדי לעשות מהפך בעצמו. וזה לשונו: "ויש לנו לבוא אל הכהן, שהוא העומד לכפרת החוטאים, ועם חברת המכפר אולי ירהר בתשובה ויסגר קצת ימים כדי שישב אל לבו ענייניו במתן ויפשפש במעשיו, ולפעמים יסגר שני הסגרים שמא הרהר תשובה ולא תשובה שלימה לגמרי, כאלו תאמר על דרך משל שחשב להחזיר מחצית גזילתו, ואז יחדש בו השם ברוך הוא קצת סימנין, שיסגר שנית, אולי ישלים תשובתו ויטהר לגמרי". מגלה לנו ספר החינוך, שלפעמים הקב"ה רואה ששבוע אינו מספיק לחוטא, ולכן הוא נותן שבועיים להסגר, כדי שהאדם יגיע בוודאות לתשובה. לא במקרה יש בימינו את המושג "שבועיים בידוד", אלא יש לו מקור ושורש בתורה. זמן הסגר של שבועיים נותן לאדם את הזמן לחשוב ולשנות את עצמו, וממש לחולל מהפך בעצמו. זו בעצם מטרתו של הקב"ה במצבנו כעת, כדי שנבוא לחשיבה הנכונה, ואז יסר הנגף מעלינו, ותבוא הישועה והגאולה השלימה, האמיתית והנצחית, אמון.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 שולחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומגיש התכנית קירות שקופים ברדיו 'קול חי'

מוטב 'אסור' מ'אסיר'

אולם האוכל בבית הסוהר היה מלא מפה לפה בשעת ארוחת הצהריים. אם ביום שבשגרה היתה שעה זו הזדמנות מצוינת לחיסול חשבונות בין אסיר לרעהו, הרי שהיום השתדלו כולם לשמור על התנהגות למופת. שמועה התגנבה לאזנם כי היום יגיע נשיא הפקולטה לקרימינולוגיה באוניברסיטת 'תל הפשע', לשוחח עם אסירים נבחרים על הא ועל דא. עד כאן זה לא ממש היה מעניין אלא שהראיון אמור היה להיערך תוך כדי הליכה מהנה בפארק הציבורי הסמוך שנסגר כולו לצורך זה. כל אחד מהאסירים רצה להיות זה שייבחר לטיול המהנה - גם במחיר שיחה 'חופרת' של נציג הפקולטה המהוקצע. ואכן, היה זה יום נפלא עבור עשרים אסירים ברי מזל שנבחרו לראיון. הבאנו לפניכם ציטוטים נבחרים מהשיחה: "אז על מה אתה יושב?"... "גניבת תכשיטים!" "ולמה עשית זאת?" "הייתי חייב כסף!" "ולמה לא הלכת לעבוד ולהרוויח ביושר?" "מה אתה נורמלי? הייתי צריך 10,000 דולר. אתה יודע כמה חודשים צריך לעבוד בשביל זה?.. מה אני פראיר?..". "ועל מה אתה יושב?" "עבירות תנועה!" "על מהירות?" "דרסתי בנאדם!" "ואיך זה קרה?" "נסעתי על 180 קמ"ש והמסכן בדיק חצה את הכביש. מי שם מעבר חציה באמצע כביש מהיר?..." "ולמה נסעת במהירות מופרזת?" "מהרתי לפגישת עם הבוס!" "ולא חשבת שאתה מסכן את עצמך ואת משתמשי הדרך?" "נו, אז מה רצית, שאאחר לפגישה?.. להסתבך עם הבוס, אתה נורמלי?..."

לא נביא בפניכם את הראיון המלא אבל הצד השווה שבפי כל האסירים היה ביטוי לחוסר יכולתם להיות כפופים לכללים - לקבל עולם של כללים! אז מה אם אסור לגנוב, אבל אני חייב כסף! אז מה אם אסור לנהוג במהירות, אבל אני חייב להגיע לפגישה בזמן! אז מה אם יש כללים, אם משהו לוחץ לי, אני בקלות מפר אותם. כאן מגיעה חשיבותה של המשמעת בגיל הילדות. זהו הכלי המרכזי וכמעט היחיד שיספק לנו בטחון שילדנו לא יתגלגלו להזנחת הכללים ואולי אף לפשע בעתיד. משמעת בגיל הרך מייצרת לילד תפיסת עולם חושית שהחיים הם חיים של כללים. שהעולם הוא עולם של כללים. כללים שלא ניתן לדלג מעליהם. ילד הגדל באווירה בה לכל הוראה של אבא יש משמעות מחייבת. לכל החלטה של אמא, יש יציבות ותקיפות (לא תוקפנות!) - ילד כזה מפנים את ההבנה שתבנית החיים מעוצבת לפי כללים, אין הפקרות! ילד המתמלא באווירה של משמעת בריאה במשך כל שנות ילדותו, הוא ילד שתמונת העולם שלו היא עולם של כללים. ילד כזה - לכשיגדל - לעולם לא יחרוג ממסגרת החוק, לא יתדרדר לפשע ובעולם של עובד ה' - הוא גם יהיה ירא שמיים שהרי כל עניינה של יראת השמים היא ההפנמה שמלוא כל הארץ כבודו ואני מחויב לכללי התורה גם אם קשה לי, וגם כשלא מתאים לי, ואף כשרווח כלכלי גדול עומד מול עיני - הכללים הם כללים ואינם ניתנים להתגמשות.

7 מיתוסים על הפרות

נפלאות הבריאה

7 מיתוסים על הפרות. האם נכון או לא?

* כדאי לקלף תפוח לפני שאוכלים אותו

האמת: הוויטמינים נמצאים בכל הפרי, גם בקליפה, והקליפה עשירה בסיבים תזונתיים ובנוגדי חימצון. אז חשוב לאכול את הקליפה, אבל אם לא אכלתם אותה, כמעט לא הפסדתם ויטמינים. אחרת מספיק היה לאכול את הקליפות וזהו, לא?

* צריך לשתות מיץ תפוזים מיד אחרי הסחיטה אחרת הוויטמינים "מתקלקלים" האמת: ויטמינים, במיוחד ויטמין C, נהרסים בחשיפה לאור, לחמצן ולטמפרטורה גבוהה. לכן חשוב לסחוט את המיץ סמוך ככל האפשר למועד שתייתו, ואם לא, לפחות לכסות את הכוס ולשמור במקרר.

* פירות זה משמין

האמת: כמו כל מאכל - תלוי כמה אוכלים. פירות מכילים בממוצע כ-50 קלוריות ל-100 גרם, לעומת למשל 350 קלוריות בממוצע ב-100 גרם עוגה. נכון שקל לאכול כמות גדולה של פירות, במיוחד אם אנחנו אומרים לעצמנו שזה בריא, ולכן צריך לשים לב לכמות.

* ככל שפרי מתוק יותר כך יש בו יותר סוכר

האמת: מידת המתקות של הפרי אינה מדד לרמת הסוכר שבו, כיוון שפירות מכילים גם חומצות כמו חומצה אסקורבית (שהיא ויטמין C), חומצה מאלית (בתפוחים), חומצה ציטרית (חומצת לימון) ועוד שממסכות על הטעם המתוק.

למה הדבר דומה? דמיינו שאתם לוגמים כוס תה עם שתי כפיות סוכר ואז מוסיפים לו פלח לימון. מה יקרה? מידת המתקות תפחת למרות שכמות הסוכר לא השתנתה כי הוספנו חומצה. בקיצור - אם הפרי מתוק, לא בטוח שיש בו יותר סוכר, יכול להיות שפשוט יש בו פחות חומצה.

* אבטיח הוא בעיקר סוכר

האמת: אבטיח הוא בעיקר מים, ליתר דיוק - 91% ממשקלו הוא מים. רק 8% ממשקל האבטיח הם סוכר.

* פירות תוססים בקיבה ולכן אסור לאכול אותם בסוף הארוחה

האמת: שום מאכל לא "תוסס" בקיבה. תסיסה היא תהליך פירוק שמבצעים חיידקים, תהליך שלא קורה בקיבה. בקיבה מתבצע פירוק ראשוני של המזון, היא מערבת את המזון ודוחפת אותו הלאה להמשך עיכול במעי הדק.

העלון להצלחתם של: אליהו בן ברוריה - הצלחה, חיים בן ברוריה - הצלחה, מרגלית בת ברוריה - הצלחה, חיים שלמה בן מלכה גורני - זרע בר קיימא, ציון בן איטה - פרנסה טובה ובשפע, מוזל בת-תרצה - בריאות וזווג, אבי בן תרצה - בריאות זווג, יחיאל בן תרצה - זווג ופרנסה, פנחס יהודה בן איילת - בית נאמן בישראל וזרע בר קיימא, אפרת בת זהבה - רפוש ושלוש בית.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293 שלוחה 8<13 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

הדואג שהוא פוחד שמא יקבל מחלה פלוגית, מה יכול הרופא לומר לו? הרי לכאורה יש טעם בדבר. וכך לגבי כל הפחדים, אין אדם בעולם שיכול להבטיח לדואג שלא יתממשו דאגותיו!

ואל תעלו על דעתכם שקריאה פעם אחת של פרקי בטחון תספיק להסיר את הדאגה מלבכם, כי יצר הרע מתחדש בכל יום בתרועים חדשים ושונים, והנפש צריכה את תרופת ההרגעה שלה, ושמה בטחון בהשם.

לכן אני מפציר בכם, קוראים יקרים, קחו לכם כל ספר שמחזק אתכם במידת הבטחון ובאהבת השם יתברך, ותקבעו זמן קבוע שתלמדו בו בכל יום!

ומעיד אני על עצמי, בכל פעם שאני מסיים את הלימוד המתוק, מרגיש אני שלוה פנימית, ויותר מזה, הבטחון מביא עמו ישועות מעל הטבע.

עצה אחרונה אתן לך קורא יקר, תתלה לך שלטים בכל מקום בביתך ובשאר המקומות בהם אתה נמצא תדיר ועליהם תכתב באותיות מאירות "אני שמח", כדי להזכיר לך בכל זמן, להיות בשמחה, משום שכפי הנראה יומיים אחרי שתקרא פרק זה כבר תשכח כמה חשובה מעלת השמחה, ואם תזכור בכל עת להיות שמח, אזי תזכה לטעם את טעמו של גן עדן בעולם הזה.

(מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

אהבת כל יהודי

"בנים אתם להשם אלקיכם", כולנו אוהבים להיזכר בעובדה שאנחנו בנים של הבורא יתברך, ואפילו יותר מבנים, שהרי בתוכנו שוכנת נשמה שהיא חלק ממנו יתברך, אבל כשזה מגיע לחבר שלנו, קשה לנו לזכר שגם הוא בנו של מלך מלכי המלכים, ואם חלילה נשנא אותו בליבנו, הרי ששנאתנו היא לבנו של הבורא, ואפילו לחלק ממנו יתברך - שזוהי נשמתו של החבר. וכן אם חלילה נדבר לשון הרע עליו, הרי שאנחנו מדברים סרה בבנו של מלך מלכי המלכים, וכן בכל פגיעה שחלילה נפגע בו.

אולם אם נשמה את חברנו, ונדבר עליו דברים טובים, ונחפש ללמד עליו זכות בכל הזדמנות, ודאי שנשמח בזה את אבינו שבשמים, שלא ישאר חייב, ויחזיר לנו בטובה וברכה.

מי שדואג אינו שמח!

שלוות עולמים

הדרך היחידה והבטוחה שאני מכיר להסיר דאגה מלבנו, זה ללמוד בכל יום בשבח מידת הבטחון, והדרך להגיע לבטחון.

וכמו שכתב בשער הבטחון: "אחת המעלות שמגיעות לבעל הבטחון היא שלות נפש".

אין פסיכולוג בעולם שיכול להרגיע באמת את האדם הדואג, הרי אם יאמר

מיזם השידוכים של 'בית מרן'

בשעה טובה ומוצלחת

זכינו לפתוח שלוחה יעודית עם שדכניות מנוסות

מותאם לגילאים 18-24 בלבד.

המעוניין ניתן להתקשר לקו 'הליכות בית מרן'

*5293 שלוחה 15

נפגש בשמחות:

יְלָדִים יְקָרִים בְּמִיחָד עֲבוּרְכֶם

שְׁלוּחַת יְלָדִים מְ-י-ו-ח-ד-ת!!
הַכּוֹלֶלֶת טְרִיּוּיָה בְּנוֹשָׂאִים שׁוֹנִים
וְסִפּוּרֵי צְדִיקִים

הַתְּקַשְׁרוּ *5293 שְׁלוּחַה 10*

בקו הליכות
'בית מרן'

מחכה לך!

העלון להצלחתם של: לאה בת שולמית - בריאות הנפש, שלמה בן מרים - רפואה שלמה, ינון בן אורלי - ראת שמים, אילה בת מרים - כל הישועות, מישל ביילה בת אסתר - בריאות איתנה, נהוראי בן רחל אילה - הצלחה, רחל אילה בת תמר-נחת, רפאל בן אסתר מרגלית - הצלחה בכל, יהודית מרים בת דינה - זיווג הגון.